

Дисципліна «ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЇ МУЗИКИ»

І курс, І семестр.

Спеціальність: 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма: «Музичне мистецтво»

Баян, Акордеон, Бандура, Домра, Балалайка, Гітара, Цимбали, Скрипка, Альт, Віолончель, Арфа,
Контрабас, Гобой, Кларнет, Саксофон, Фагот, Флейта, Валторна,
Тромбон, Труба, Туба, Ударні інструменти, Композиція

Освітній ступінь «Бакалавр»

Викладачка – кандидатка мистецтвознавства, доцентка кафедри історії світової музики
АРТЕМ'ЄВА ВІРА БОРИСІВНА

SYLLABUS

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Курс «Історія Західної музики» є обов'язковою і важливою складовою професійної підготовки сучасного музиканта, адже діяльність музиканта-виконавця ХХІ століття вимагає чітких уявлень щодо етапів розвитку європейського музичного мистецтва, визначальних чинників формування принципів музичного мислення в різні епохи, їх унікальних (національних) та типологічних (загальноєвропейських) проявів в музичній культурі. Знання та усвідомлення художніх явищ, які безпосередньо впливали на розвиток національної культури і музичних традицій, має особливе значення в процесі розвитку особистості сучасного музиканта.

МЕТА КУРСУ

Мета курсу – розкрити історичну обумовленість принципів музичного мислення у західноєвропейській культурі різних епох та виявити їх єдність з основними настановами художнього мислення в суміжних видах мистецтва.

Основні завдання курсу «Історія Західної музики» (Модуль І. ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЇ МУЗИКИ ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО XVII СТ. Змістовий модуль 1. Культурно-історичні чинники розвитку принципів мислення в Західній професійній музиці в період її становлення та формування основних засад) спрямовані на формування у студентів як загальних компетентностей (здатність до абстрактного та історичного мислення, аналізу та синтезу; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність вчитися і бути сучасно навченим; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій), так і спеціальних вмінь (орієнтуватися в культурно-історичному процесі розвитку західноєвропейської музики V–XVII ст.; виявляти зумовленості музично-історичного процесу суспільно-історичними обставинами та особливостями духовного життя людини різних європейських країн; визначати загальні особливості,

притаманні провідним епохальним стилям; аналізувати музичний твір у широкому історико-стильовому контексті; застосовувати набуті знання та вміння у власній професійній діяльності).

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Лекції та семінари проводяться на платформі ZOOM або в аудиторії.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується **Classroom** на платформі Google (також використовуються месенджери і електронна пошта).

Форми навчання – лекції, семінарські заняття (презентації та доповіді).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

Презентації, тести та контрольні завдання є **авторськими матеріалами і конфіденційною інформацією** – їх не можна пересилати, зберігати чи передавати третім особам без дозволу викладача.

Письмові роботи, тести виконуються виключно **самостійно** у зазначений термін на платформі **Google**.

У разі виявлення фактів порушень доброчесності чи конфіденційності (використання допоміжних джерел – якщо це не передбачено умовою завдання, списування, передача третім особам матеріалів курсу чи контрольних завдань/тестів) роботи усіх причетних дискваліфікуються і інформація про порушників надається до деканату у доповідній записці.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН:

Обсяг курсу – 3 ECTS.

Курс викладається для бакалаврів у першому семестрі першого року навчання.

Курс триває 14 тижнів (14 годин лекційних та 14 годин семінарських і практичних занять) та закінчується **заліком**.

Структура курсу має наступні складові:

Структурний елемент	Зміст	Кількість балів
Лекція	Форма заняття, призначена для викладення педагогом найбільш проблемних фундаментальних положень курсу.	Максимальна кількість балів 5
Семінар-практикум	Обговорення проблемних питань в усній формі	Максимальна кількість

		балів 5
Тест	Проведення опитування та контроль успішності з використанням Google платформи для онлайн-тестування	Максимальна кількість балів 20 (за кожен)
Резюме	Письмова робота з обраної теми. Обсяг – 1 сторінка у форматі Word, Times New Roman, кегль 14, інтервал 1,5.	Максимальна кількість балів 20 (за кожен)
Доповідь з презентацією	Індивідуальний виступ або презентація групового проєкту (кейс-семінар)	Максимальна кількість балів 25 (за кожен)
Відповідь на заліку	Контрольний підсумковий захід оцінювання	Максимальна кількість балів 15

Обов'язковою умовою допуску до заліку є написання контрольних тестових робіт. Всі конкретні вимоги та терміни їх виконання будуть уточнюватися через обрані засоби комунікації.

ОСНОВНІ МАТЕРІАЛИ КУРСУ:

- Лекції.
- Презентації на кожній лекції.
- Жаркова В. Історія західної музики: Homo Musicus від античності до бароко : навчальний посібник. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2023. 548 с.
- Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. Одеса : Будівельник, 2004. 188 с.
- Bonds. M.E. A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.
- Taruskin Richard. Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.
- Розміщення презентацій, а також додаткової літератури до лекцій і семінарських занять (презентації, відеоматеріали, аудіоматеріали, посилання на електронні джерела) відбувається у Classroom на платформі Google.

Орієнтовний перелік тем курсу

Тема 1. «Західна музика» (Western Music) як культурно-історичний концепт. Сучасні підходи до його вивчення у світовій культурі. Захід і Схід у світовій культурній традиції. Актуальні аспекти розуміння спрямованості і завдань курсу «Історія Західної музики» в гуманітарному просторі ХХІ ст.

Тема 2. Витоки музичної культури Заходу в культурі і музичній теорії Античності. Специфіка розуміння слова «музика» у Давній Греції. Особливості музичної практики класичного періоду античної культури.

Тема 3. Музична культура Середньовіччя. Загальні принципи періодизації. Спів у Римській церкві. Центральні положення реформи церковної монодії Папи Григорія I. Основні прийоми співу в західноєвропейській літургії у добу раннього Середньовіччя. Характеристика церковної музики раннього Середньовіччя. Аббатство Сен-Марсьяль: нова практика співу («Аквітанська школа») та шляхи її поширення в Західній Європі.

Тема 4. Церковна музика у період високого Середньовіччя. Готична архітектура і музика. Паризька «школа Нотр-Дам» як «авангардне» явище в літургічній практиці епохи.

Тема 5. Роль міста та університету у формуванні музичного простору високого Середньовіччя. Середньовічний університет як новий центр розвитку культури у ХІІ–ХІІІ ст. Міська побутова музика Середньовіччя (жонглери, менестрелі). Куртуазні пісні трубадурів та труверів як виявлення прагнення світської еліти суспільства до створення унікального поетично-музичного виміру. Специфіка культурно-історичної ситуації на півдні Франції в кінці ХІ–початку ХІІ ст.

Тема 6. *Ars nova*. Новітні явища в музичній культурі пізнього Середньовіччя: соціально-історичний, естетичний та технічний параметри. Філіпп де Вітрі та трактат “*Ars nova*”. Дискусії навколо авторства трактату. Основні питання трактату. Принципи ізоритмічного мотету. Гільом де Машо – музикант і поет, автор першої повної меси для чотирьох голосів. Жанри творчості. Поєднання музично-поетичних традицій труверів із новим поліфонічним мистецтвом. Характерні засоби створення вишуканої стилістики *ars subtilior*.

Тема 7. Особливості втілення ренесансних ідей в західноєвропейській музичній культурі ХV–ХVІ ст. Етапи формування школи хорової поліфонії у Нідерландах як відображення нових поглядів соціальної еліти суспільства на сутність людини та принципи її духовного життя.

Тема 8. Ренесансні явища в італійській музичній культурі ХVІ ст. Причини затвердження нових функцій музики у європейському суспільстві. Передумови формування жанру опери в Італії.

Тема 9. Втілення ренесансних ідей у французькій музичній культурі ХVІ ст.: художні відкриття музичного прочитання поетичного слова. Діяльність представників «Плеяди».